

YOSIMA

LEEM, EEN DIEPGAANDE BELEVING.

WERKBLAD 6.2

CLAYTEC®
Bouwstoffen uit leem

Beginsituatie en voorbereiding voor YOSIMA Designstuc

Algemene voorbereiding van de ondergrond

De ondergrond moet volledig droog, egaal, stevig, draagkrachtig, schoon, stofvrij, vetvrij en voldoende ruw zijn. Sterk alkalische ondergronden zoals beton moeten geïmpregneerd worden. Vooral bij donkere of krachtige kleuren kunnen anders verkleuringen optreden. Omdat YOSIMA Designstuc poreus is kunnen ook doorslaande stoffen in de ondergrond, zoals lignine, nicotine, roest, zouten etc. tot verkleuringen leiden. Daarom is het altijd belangrijk eerst een proefstuk te pleisteren. Wanneer er eventueel doorslaande stoffen in de ondergrond aanwezig zijn, dan moet deze eerst vakkundig afgedicht worden. Men moet vooral goed opletten bij lichte kleuren zoals WE 0 of bij lichte kleuren op een donkere ondergrond, die bij een dunne pleisterlaag kan doorschijnen. De ondergrond moet voldoende en gelijkmatig zuigen. Langdurige blootstelling aan vocht en/of zout mag niet voorkomen, ook niet bij onderliggende pleisterlagen. Voor een volledige droging moet de kamertemperatuur en de temperatuur van de ondergrond tenminste 5C bedragen.

Let goed op de stevigheid van de ondergrond, de stabiliteit van de constructie en een solide voegwapening bij droogbouwconstructies. Yosima designstuc is een hoogwaardige sierpleister en het is lastig om scheuren achteraf weg te werken. Het inwerken van wapeningsgaas in de basisleemlaag kan wezenlijk bijdragen aan de stabiliteit van de ondergrond.

Een mooi eindresultaat begint met een goede voorbereiding van de basisleemlaag. Voor de kwaliteit van het uiteindelijke sierpleisterwerk is de **gelijkmatige droging** van de basislaag gedurende de verwerking essentieel. En wel hierom: Nat (vroeg) bewerkte onderlagen geven een ruw resultaat, droog (laat) bewerkte een fijn resultaat. Een glad oppervlak geeft een ander kleureffect dan een ruw oppervlak. Daarom is het belangrijk om op het volgende te letten:

Effenheid: alleen bij zeer effen onderlagen kan de YOSIMA Designstuc werkelijk gelijkmatig worden aangebracht en gelijkmatig aantrekken. Oneffenheden in de onderlaag zorgen voor een "gewolkt" pleisteroppervlak. **Het prepareren van een onderlaag voor afwerking met YOSIMA Designstuc kost meer tijd dan wanneer de afwerking met Afwerkleem Fijn of Grof geschiedt. Voor het allermooiste resultaat bevelen we wel een tussenlaag van Afwerkleem Fijn aan.**

Gelijkmatig zuigende ondergrond: Op sterk zuigende stukken trekt de pleister sneller aan dan op andere, en deze verschillen zullen later zichtbaar zijn. Zelfs bij het bijwerken van de onderlaag of bij spachtelen bij droogbouw moet al gelet worden op een gelijkmatig zuigvermogen. Ter voorbereiding van YOSIMA Designstuc hebben we voor alle gebruikelijke zuigende ondergronden CLAYTEC uniprimer fijn. Voor niet zuigende ondergronden (olieverf of laklagen, tegels, lijm etc.) wordt PU of epoxyhars gebruikt. De primer zorgt ervoor dat de ondergrond overal even sterk zuigt en vertraagt het aantrekken van de pleister, waardoor er meer tijd is voor bewerking. Te sterk zuigende ondergronden moeten in ieder geval tweemaal met primer behandeld worden. Niet wateroplosbare ondergronden kunnen tot op zekere hoogte voorbereid worden door voorzichtig en gelijkmatige bevochtiging met sproeiveel.

Dichtmaken van krimp-scheurtjes in de ondergrond: in de buurt van scheurtjes zal de dikte van de opgebrachte pleister variëren, dit ziet men in het eindresultaat. Oppervlakken met scheurtjes moeten dus dichtgespachteld worden of van een fijn deklaagje worden voorzien. Haarscheurtjes zijn echter geen probleem.

PROFTIP!

Voorzichtig met oude gipskartonplaten! Het karton kan vergelende stoffen bevatten, die kunnen doorslaan.

Oppervlak van een goed voorbereide gipskartonplaat.

Oppervlak van een goed voorbereide onderlaag van basisleem.

PROFTIP!

Primer gedurende de verwerking regelmatig omroeren. Gebruik een mixer of een roestvrije troffel om eventueel bezinksel op de bodem van de emmer terug in de primer te mengen.

PROFTIP!

Net als bij ander pleisterwerk is het belangrijk omringende oppervlakken en bouwdelen goed af te dekken, zodat er niets vies wordt.

VOORBEREIDING VAN DIVERSE ONDERGRONDEN

CLAYTEC Leempleisters

- Volledige droging afwachten
- Grotere krimpscheurtjes dichtmaken
- Gehele oppervlak sponzen of vilten tot een fijne structuur ontstaat
- **Bijzonder mooi resultaat met een tussenlaag CLAYTEC Afwerkleem fijn**

CLAYTEC Leembouwplaten

- Zorgvuldige voegen- of volvakse wapening volgens werkblad 5.2 of 5.3
- Afwerken met dun laagje CLAYTEC Afwerkleem fijn

Oude pleisters, andere pleisters

- Voorbereiden volgens werkblad 6.1
- Om te bepalen of andere producten geschikt zijn: proefvlak!

Oude minerale pleisters

- Behang en behangplak volledig verwijderen
- Testen op doorslaande stoffen
- Eventueel bijwerken of repareren alleen met aan de oude pleister gelijkwaardige minerale mortel
- Sterk zandende ondergronden fixeren
- Probleemzones in ieder geval wapenen
- Oppervlak behandelen met primer

Beton

- Ontkistingsmiddel verwijderen
- Vers beton met sinterhuid en oppervlakken die in donkere of krachtige kleuren bepleisterd worden flatueren
- Slechts in uitzonderingsgevallen voldoende effen om direct te kunnen bepleisteren. Altijd primeren
- In andere gevallen voorbereiden met primer en een laag Afwerkleem fijn, volgens werkblad 6.1

Oude kunstharsgebonden pleisters

- Stevigheid grondig testen
- Geribbelde oppervlakken uitvlakken met een minerale mortel.
- Voorbehandelen met primer.

Gipskarton en gipsvezelplaten

- Stabiliteit van de constructie testen
- Platen mogen niet vochtig zijn
- In ieder geval alle naden wapenen. Men kan hiertoe bijvoorbeeld zelfklevend glasvezelwapeningsband gebruiken. Bij het dichten van de naden dan een extra gaasband inspachtelen.
- Aanwijzingen van de fabrikant opvolgen m.b.t. de behandeling van de naden.
- Spachtel laten drogen (3 a 4 dagen)

- Effen oppervlakken volvaks met bijv. glasvlies wapenen, geen jute-, vlas- of glaswapeningsweefsels gebruiken.

- Oppervlakken volledig en zorgvuldig met primer behandelen. Dit niveleert het zuigvermogen van de ondergrond, verbeterd de hechting en beschermt de platen voor intrekking van vocht uit de verse pleisterlaag.
- Wanneer nodig het volledige oppervlak spachtelen.

Poreuze dispersielagen

- Stevigheid grondig testen
- Zeer gladde oppervlakken opschuren
- Voorbehandelen met primer

Glasvezelbehang

- Stevigheid grondig testen
- Bij voldoende hechting pleisteren zonder primer mogelijk (proefstuk!). Anders voorbehandelen met primer

Andere niet effen ruwbouwondergronden en HWC platen

- Dubbele pleisterlaag. Onderlaag uit CLAYTEC Basisleem of CLAYTEC Afwerkleem fijn
- Werken volgens werkblad 6.1

IN IEDER GEVAL: ALTIJD EEN PROEFSTUK OPZETTEN !

Alle aanwijzingen met betrekking tot ondergronden berusten op ervaring. In sommige gevallen kan op grond van verscheidene aspecten (zoals hechting, zuigkracht, stevigheid) een andere werkwijze aan te raden zijn. **Het is de verantwoordelijkheid van de uitvoerder om de situatie stevast ter plekke te beoordelen. Hiertoe wordt een proefvlak opgezet.** Dit dient ook om de uiteindelijke kleur en structuur van de pleister te kunnen beoordelen.

Verwerking van YOSIMA Designstuc

Bereiding

De mortel wordt met **schoon water** aangemaakt. Hiervoor is ca. 5,5 liter water per emmer nodig, dit kan echter per kleur verschillen. Giet het water in een emmer of kuip en voeg de inhoud van de emmer YOSIMA (20kg.) toe. Ondertussen **goed mengen** (Ø mixer ca. 8cm.). Mixen met de boormachine kan ook, maar alleen als deze een vermogen heeft van 800 Watt of meer.

Nadat de mortel 30 minuten gerust heeft opnieuw goed doormengen en wanneer nodig water toevoegen. Wanneer de mortel afgesloten bewaart wordt kan deze tot 24 uur na aanmaken verwerkt worden. **Omdat YOSIMA deels voorgemengd wordt aangeleverd is het belangrijk de mortel goed te homogeniseren op de plaats van verwerking.**

Mochten er voor speciale kleurwensen pigmenten worden toegevoegd, dan moeten die eerst droog worden bijgemengd (zie ook CLAYTEC werkblad 6.3). Er kan maximaal 6% pigment worden toegevoegd, anders veranderen de receptuurverhoudingen dusdanig dat de pleister kan gaan scheuren of zanden. Wees ervan bewust dat iedere toevoeging invloed kan hebben op de materiaaleigenschappen! Het is aan de verwerker om te beoordelen of de mortel geschikt is, wanneer nodig met een proefvlak. Om kleuraccenten en effecten te bereiken kunnen ook pigmenten in het vochtige pleisteroppervlak ingewerkt worden (proefvlak!).

Emmerinhoud mengen met water.
30 min. laten rusten

Na 30 minuten nogmaals goed mengen.
De foto laat de juiste consistentie zien.

PROFTIP

Voor een egaal en homogeen oppervlak een voldoende hoeveelheid pleister aanmaken om de volgende redenen:

- Ondanks zorgvuldigheid zijn lichte kleurverschillen tussen verschillende emmers YOSIMA niet uit te sluiten.
- De pleister wordt tijdens het mengen allengs dunner, en de consistentie beïnvloedt de structuur en kleurwerking
- Wanneer u de emmers op verschillende momenten verwerkt kan dit tot lichte kleurverschillen leiden.

Voor grotere oppervlakken wordt een evenredig grote kuip pleister aangemaakt

Roerijzer

Opbrengen van YOSIMA

Wanneer de YOSIMA designstuc **handmatig** wordt opgebracht wordt dit met een pleisterspaan of Japanse spaan. Gebruik altijd volledig schoon of nieuw gereedschap. De **YOSIMA niet dikker opbrengen dan 2 mm!**

YOSIMA kan ook met een tandspaan of getand spackmes opgebracht worden (tanden 4mm). Op deze manier is het eenvoudig om de designstuc gelijkmatig over het oppervlak te verdelen. Vervolgens wordt het gladgestreken en het oppervlak verder bewerkt. Bij een onderlaag van leem is het opbrengen met een tandspaan of getand spackmes echter niet aan te bevelen.

Een verdere mogelijkheid is het werken met een dubbele laag. Daarbij is de eerste laag niet dikker dan de korrelgrootte (1 mm) en wordt de tweede laag net zo dun opgebracht. Deze methode maakt het werken makkelijker en leidt tot zeer fraaie resultaten. De YOSIMA kan in lange halen worden opgebracht of met korte streken in wisselende richting. Niet in rechte lijnen, trapsgewijs of met haakse hoeken opbrengen. Altijd aanzetten aan de verse kant ("vers op vers"). Men werkt diagonaal, dus van bijv. rechtsonder naar linksboven. Met een spackmes kunnen oneffenheden direct na het opbrengen gladgetrokken worden. Worden in een ruimte zowel plafond als wanden bepleisterd,

Japanse spanen, sjablonen en ander professioneel gereedschap vindt u in de Claytec toebehorencatalogus

begin dan bij het plafond en doet daarna twee tegenover elkaar liggende wanden. Na droging de hoeken van de reeds bepleisterde wanden afdekken, om beschadigingen door het stucgereedschap te voorkomen. Zo kan men ook aan de randen met voldoende kracht uitwrijven en uitvlakken. **YOSIMA kan ook machinaal opgebracht worden**, Dit scheelt tijd en werk. Contactgegevens van pleistermachinefabrikanten vindt u op www.claytec.nl. De daar genoemde contactpersonen hebben onze pleisters in de praktijk getest met hun pleistermachines en zij kunnen u van passend advies voorzien.

Opscheppen van de mortel

Opbrengen met de pleisterspaan

Gladtrekken met een spackmes

Eerste behandeling met sponsbord

PROFTIP!

Bij het afplakken van de randen 2mm ruimte overlaten. Anders scheurt de pleister wanneer men de kleefband weer verwijderd. U kunt de kleefband direct na het pleisteren verwijderen, ook als de pleister nog vochtig is.

PROFTIP!

Bij het opbrengen van pleisters met structuurtoeslagstoffen altijd verse mortel uit de kuip pakken. De toeslagstoffen kunnen klonten en resten mortel moeten daarom altijd terug de kuip in, na wat omroeren kan ze dan weer opgeschapt worden.

Pleisterbewerking en oppervlak

Om te zorgen dat het oppervlak overal even makkelijk te bewerken is moet te snelle droging van gedeelten daarvan worden voorkomen. Tocht, open ramen of warme luchtstromen kunnen er voor zorgen dat bepaalde gedeelten sneller drogen. In verwarmde ruimtes droogt het bovenste gedeelte sneller dan het onderste. Te snelle droging kan bovendien leiden tot krimpscheuren. Daarom: ramen dicht en verwarming uit! Na de verwerking kan de ruimte met mate verwarmt en gelucht worden.

Iedere bewerking van het oppervlak begint met een **eerste viltbeurt**, wanneer de pleister van een nat-glanzende in een vochtig-matte toestand overgaat. Door het viltten worden zand en toeslagstoffen gelijkmatig over het oppervlak verdeeld. Als vanzelfsprekend kan het oppervlak nu, of na eventuele verdere sponsbeurten, als gereed beschouwd worden, het resultaat is dan qua structuur vrij grof.

Het oppervlak kan op verschillende manieren bewerkt worden. Met de troffel of spaan kunt u het oppervlak een oorspronkelijke structuur meegeven maar ook een vilt- of sponsbord of een latje kan gebruikt worden voor de afwerking. In principe geldt dat hoe droger de pleister is bij het afwerken, hoe fijner het resultaat zal zijn.

PROFTIP!

Stucprofielen kunnen zonder problemen worden gebruikt, vaak komt een RVS rand mooi overeen met het oppervlak van het pleisterwerk. De plaatsen waar de verstevigingsranden zich bevinden mogen qua zuigvermogen niet afwijken, anders zijn ze later zichtbaar in het oppervlak. Hierom worden de profielen onder het stucwerk bevestigd.

Gevilt oppervlak

Door te viltten kunnen naar gelang het aantal bewerkingen zowel grove als fijne oppervlakken gemaakt worden. Voor het viltten wordt een grof viltbord gebruikt. De poriën van fijne viltborden vullen zich te snel met pleister en zijn alleen voor een laatste, zeer fijne viltbeurt geschikt. Het viltbord moet vochtig zijn, niet nat. Het bevochtigen gaat het makkelijkst met een tegelemmer. Een **tweede viltbeurt** kan na 2 à 4 uur, afhankelijk van het weer en het zuigvermogen van de ondergrond. Een **derde viltbeurt** kan dan na 2-3 uur volgen. De pleister moet nog vochtig zijn (donker). Er mogen nog geen lichte plekken zichtbaar zijn.

Glad oppervlak

Werken met de gladspaan is lastiger en tijdrovender dan werken met het viltbord, en goede verdeling van eventuele toeslagstoffen vergt enige ervaring. Bewerken met de gladspaan kan al na de eerste viltbeurt.

Let bij het uitkiezen van een gladspaan op de kwaliteit, bijv. door alleen spanen van gerenommeerde merken te gebruiken. Bij goedkope spanen kan het metaal afslijten. Het ideale gereedschap zijn **Claytec's Japanse Spanen**. Deze gereedschappen zijn het resultaat van een eeuwenoude ontwikkeling. Ze zijn goed uitgebalanceerd en werken makkelijk door de goede krachtoverbrenging van steel op blad. Ook onderscheiden ze zich door de hoge kwaliteit van het gebruikte staal. Dit traditionele gereedschap wordt door ons zelf uit Japan geïmporteerd. Meer informatie vindt u in de Claytec toebehoren catalogus. Met de Japanse kunststof gladspanen zijn bijzonder fijne resultaten mogelijk. Houd rekening met slijtage en dus verbruik van de relatief zachte kunststofspanen.

PROFTIP!

Voor een homogeen resultaat moet de pleisterlaag bij bewerking overal gelijkmatig droog zijn

Uitpersen van een nat viltbord

Japanse gladspaan, plakspaan, fijne kunststofspaan, hoektroffel en omgekeerde hoektroffel.

Viltbord

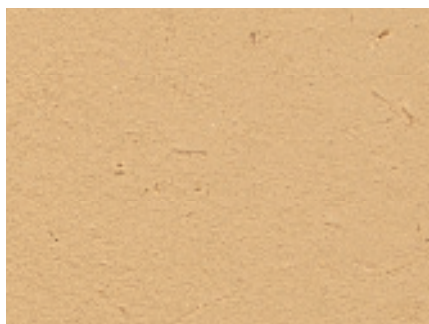
Oppervlak

PROFTIP!

Omdat Yosima wateroplosbaar is kan de verwerkingstijd verlengt worden door het oppervlak licht te bevochtigen. Voorzichtig: te veel water kan zorgen voor krimp scheuren en slechte hechting.

Gladspaan

Oppervlak

Opwrijven, afborstelen en pigmenten aanbrengen

Door het oppervlak op te wrijven na droging kan bij alle pleisters een hele diepe kleurwerking worden bereikt. Zeker bij pleisters met toeslagstoffen loont opwrijven de moeite. Door het opwrijven wordt ook de duurzaamheid en stevigheid van de pleister beter.

De pleister moet eerst volledig drogen (min. 48 uur). Bij lichtere kleuren wordt het oppervlak met een vochtige spons in 2 a 3 bewegingen opgewreven. De spons spoelen met schoon water. Bij donkere en geprononceerde kleuren niet te nat werken, anders is de kleur niet meer homogeen en ontstaat een 'gewolkt' aanzicht.

U kunt de pleister ook afborstelen: na voorzichtige bevochtiging met de bloemenspuit wordt het mat-vochtige oppervlak met een behangborstel of kortharige borstel zachtjes afgeborsteld en daardoor lichtjes gepolijst.

Pigmenten voor een bijzonder effect kunnen met een penseel, spons, sponsbord of gladspaan in het nog vochtige oppervlak ingewerkt worden.

PROFTIP!

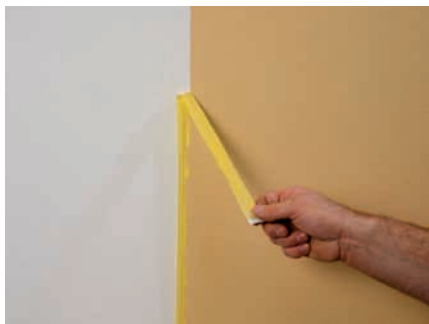
In tegenstelling tot andere kleuren kan YOSIMA WE 0 na droging niet alleen met een vochtige spons maar ook met een sponsbord opgewreven worden. Bij het opwrijven met een sponsbord wordt het oppervlak gelijk ook opgeschuurd.

Afplakken en aansluiten

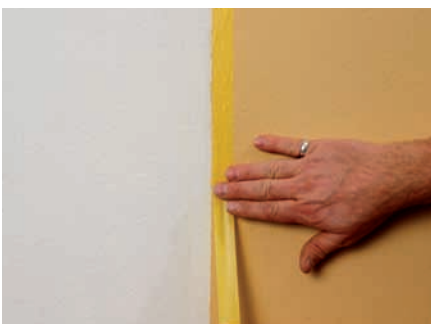
Bij aaneenliggende kleurvlakken als volgt te werk gaan: de kleefband op de rand van het pleistervlak wordt direct na het afborstelen verwijderd, de pleister is dan nog een beetje vochtig. Na volledige droging wordt deze aan de rand weer afgeplakt vooraleer men met het volgende vlak begint. Met de kleefband kunnen ook vlakken beschermd worden waarbij in de bovenhoeken gewerkt moet worden. Om te zien hoe de kleefband het beste zonder schade verwijderd kan worden maakt men een proefstuk.

De eerste laag naast de kleefband

Verwijderen na het afborstelen

Opnieuw afplakken na volledige droging

Aanbrengen tweede laag

Richtlijnen voor een goed resultaat

De kwaliteit van de uiteindelijke YOSIMA Designstuclaag hangt af van de know-how en ervaring van de verwerker, daarom nogmaals de uitgangspunten:

OPGELET:

Ondergrond moet voldoende voorbereid worden

- De ondergrond moet voldoende effen zijn voor een pleisterlaag van 2 mm.
- Droogscheurtjes afdichten.
- Het zuigvermogen moet gelijkmatig zijn en waar nodig geremd worden.
- Ondergronden die mogelijk doorslaande stoffen bevatten moeten afgedicht worden.
- Bij lichte kleuren op donkere ondergronden eerst een witte grondlaag aanbrengen.
- De pleister niet met te veel water aanmaken.
- De pleister 30 minuten laten rusten, en dan nogmaals goed doormengen.
- Altijd schoon water gebruiken, zowel bij pleisterbereiding als verdere bewerkingen
- Kuipen en gereedschap moeten schoon zijn, zeker bij lichte kleuren
- Voor homogene oppervlakken alle emmers pleister door elkaar mengen.
- De pleisterlaag moet overal even dik zijn, met een maximum van 2 mm.
- Nauwkeurig werken.
- Gedurende de verwerking tocht en warme luchtstromen vermijden.
- Niet teveel water gebruiken bij het bewerken en opwrijven van het oppervlak.
- **ALTIJD EEN PROEFSTUK ZETTEN**

Reparatie, duurgebruik en bijwerken

YOSIMA designstuc is een hoogwaardige afwerking, en als vanzelf moet goed worden gelet op de stevigheid en stabiliteit van de ondergrond en moet er voorzichtig mee worden omgegaan. Overhoopt optredende scheurtjes en onverhoopte beschadigingen kunnen met YOSIMA designstuc worden bijgewerkt. Hiervoor is het verstandig wat materiaal te bewaren, omdat de gebruikte leem en klei mettertijd licht van kleur en samenstelling kunnen veranderen. Bij de reparatie van beschadigingen gaat men als volgt te werk:

- Beschadiging bevochtigen (sproeinevel).
- Water kort laten intrekken.
- Beschadiging met fijn gereedschap wegwerken.
- Na korte droogtijd (oppervlak mat-vochtig) het gerepareerde gedeelte voorzichtig met een spons in de bestaande pleisterlaag wegwerken, indien nodig het gehele oppervlak sponsen.

Een egaliserende deklaag van Clayfix leem direkt leemverf is ook mogelijk, de helderheid en dieptewerking van de YOSIMA designstuclaag wordt daardoor echter wel minder. Om vieze plekken weg te werken of de kleuren te verfrissen kan de stuclaag met een spons afgedaan worden of met een laagje verdunde pleister worden overgeschilderd. Wellicht moet de YOSIMA designstuc in de toekomst geschilderd of behangen worden. Een handleiding voor deze werkzaamheden vind u in Claytec werkblad 6.1.

Opletten: de aanwijzingen in dit werkblad zijn gebaseerd op onze jarenlange ervaring in de leembouw en in het gebruik van onze producten. U kunt hieraan geen rechten onttelen. Wij zijn uitgegaan van voldoende ervaring en expertise in de beschreven bouwtechnieken. Gebruik altijd de laatste versie van dit werkblad, terug te vinden op www.claytec.nl.

Copyright CLAYTEC e.K., vertaling Ekoplus Bouwstoffen B.V. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

CLAYTEC e.K.
Nettetaler Strasse 113-117
41751 Viersen-Boisheim
www.claytec.nl
info@claytec.nl

Importeur Nederland:

Ekoplus Bouwstoffen B.V.
Postbus 497, 6200AL
Maastricht
tel. +31433020209

www.ekoplus-bouwstoffen.nl
info@ekoplus-bouwstoffen.nl